

„Soča“ izhaja vsak četrtek in velja s pošto prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslenicah“ se plačuje za navadno trislopnost vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za več črke po prostoru.

SOČA

Glasilo slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“. — v Trstu v tobakarnici „Via della caserma 60“.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici Via del Municipio v Kalistrovi hiši III. nadstr. naročnina pa opravništvu „Soče“ v Gorici „Via scuole“ h. št. 429, II. nadstr.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina znižuje, ako se oglase pri uredništvu.

Rodoljubom!

Slovenski rodoljubi! Prevažni so sedanji časi za nas Slovence, posebno za nas, ki živimo na Goriškem in sploh na Primorskem. Zato moramo biti pozorni, delalni, neutrudljivi in iskreni za svoje narodne pravice. Kje pa imamo naj boljše sredstvo za to? Gotovo v narodnem političnem društvu „Sloga“, katero ima za svojo geslo „složno varovati naj svetейše narodne pravice“. Še pogrešamo v imeniku Sloginih društvenikov mnogo imen, katerih nositelji so znani po svojem rodoljubju in po svoji spobnosti za narodno delo, n. p. mej častito duhovščino, med učitelji, župani in drugimi veljaki. Še čaka naše društvo mnogo prav važnih in pomenljivih vprašanj, ktera treba rešiti tako, da si zagotovimo trdno bodočnost. V slogi je moč; za to naj vsak pristopi v kolo narodnih delalcev, da močni in složni hitreje dospemo do sverhe narodnega programa. Naj se nikar ne odtegujejo posebno župani, občinski zastopniki, in naš glas naj doseže tudi za narod vselej gorečo čast. duhovščino; komur ni kaj po volji, naj svobodno izrazi svoje misli in želje v društvenih zborih: Vsem ni mogoče nigdar vstreči, a po vzajemnem porazumljenju se vendar pot vgladi za skupno delovanje. Posnemajmo druge narode, kako oni v velikanskem številu sodelujejo v svojih polit. društvih. Pokazimo tudi mi, da se zavedamo svojih dolžnosti, da čuvamo prav sedaj v teh osodepolnih časih nad svojo narodnostjo.

Na rodoljubna serca tedaj terka in vabi k obilnemu pristopu

predsedništvo slov. polit. društva „SLOGA“

v Gorici 5. junija 1878.

Naše c. k. kmetijsko društvo.

Goriško-gradiška grofija je v prvi vrsti kmetijska dežela; kmetijstvo v vseh svojih strokah od sviloreje in trtoreje do planšarstva živi in hrani skoro vse njeno prebivalstvo in bi je večinoma prav dobro redilo, ako bi se povsod pravilno, v duhu razumnega napredka oskrbovalo, kajti naša dežela ima izvrstne lege za poljedelstvo, za trtorejo, za sadjerejo, za vrtarstvo in svilorejo, pa tudi obširne travnike v rovani in dobra senožeta in planine v gorah za živinorejo in celo gozdoreja ni brez ugodnih tal; primerne klimatične razmere pa pospešujejo vse te različne kmetijske stroke. Pri vsem tem pa je bilo naše kmetijstvo do novejših dobe tako zanemarjeno, — da se ni moglo tako rekoč niti iz otročjih povojev izviti. Naši kmetovalci so se v obče ravnali po starem, podedovanem kopitu, sadili in obdelavali so trte, kakor so ta dela njih očetje, dedi in pradedi opravljali, pridelovali so vino po Noetovem sistemu, — sadno drevje jim je raslo, kakor je samo hotelo, vprezali so živino v teška, staroveska orala, gnojili, sejali, sadili, želi, mlatili itd. so vse, kakor so bili skozi stoletja vajeni. In kaj bi ne? so se nevednezi izgovarjali, saj so naši očetje ravno tako delali, pa so vendar vsega obilo pridelovali? Da so zemljišča opešala, da je delo dražje postalo, da so davki porasli, da je vsestranski napredek v drugih deželah našim pridelovalcem mogočno konkurenco ustvaril — na vse to in na vse druge gospodarske spremembe, katere je nova doba s svojimi najdbami in stroji na dan privela, niso mislili, dokler jim niso lastne stiske oči odprle, dokler jim ni sodnijski boben, naznanjajoč eksekucijo za eksekucijo ušes odmašil, da so spoznali in se prepričali: tako ne more nikakor naprej iti! A to spoznanje samo na sebi še ni zadostilo; kajti kdor spozna, da je v nevarnosti, pa si ne zna pomagati, brže obupa, nego išče pomoči. Trebalo je poduka, dobrega izgleda in podpore. Da je vsega tega potreba, silno potreba, da se reši ekonomičnega pogina dežela, katera poseduje vse pogoje za uspešen kmetijski razvoj, to je sicer pozno, a upamo vendar da ne prepozno sprevidela tudi cesarska vlada in za to je začela z dobrimi nasveti, s podukom in z denarom podpirati naše kmetijstvo. Posebne za-sluge v tem oziru ima bivši kmetijski minister grof Potocki, kateri je začel prvi izdatne podpore naklanjati v prosep kmetijskih namenov v naši deželi

in od tiste dobe so postale te podpore redne in tako rekoč stalne. Posebno obilne pomoči so dohajale za obgozdovanje Krasa; žalibog, da se je posebno v začetku mnogo po nemarnem in brez vidnega uspeha potrosilo! Kras je pa dobival tudi in dobiva še vedno lepe podpore za napravo napajališč (kalov) in vodnjakov. Tudi za zboljšanje naše živinoreje dovolilo je ministerstvo uže velike svote in vse kaže, da v tem oziru ne misli tudi za naprej vtesniti svoje radodarnosti; dalje je mnogo potrosilo za povzdigo mlekarstva in sirarstva na Tolminskem, za razvoj sviloreje s pomočjo dotičnega c. k. poskuševališča v Gorici in svilorejskih postaj po deželi, za vinorejska društva, za izsušenje močvirnih dolin itd. Naj generaznejše podpore je pa dovolila vlada za ustanovitev deželne kmetijske šole v Gorici in si še vedno prav resno prizadeva doseči in dognati, da bi ta velevažni zavod v vsakem oziru tak postal, kakoršen bi zamogel deželi največ koristiti. Vsaakor moramo priznati, da je kmetijska šola pri vseh svojih dosedanjih pomanjkljivostih in napakah — bodisi sama na sebi, bodi po svojih učiteljih, ki se vsako leto bavijo s podukom odraslih kmetovalcev v posebnih kurzih, pa tudi s predavanjem in razkazavanjem na deželi, mnogo pripomogla, da se je v mnogih krajih na deželi tudi med priprostim ljudstvom vzbudila želja po napredku in da se je tu pa tam uže dejansko začelo gibati uspešno napredovanje, to posebno v vino- in sadjereji, nekoliko pa tudi v živinoreji. Toda naš namen ni, govoriti o kmetijski šoli, ampak o kmetijskem društvu, katero je posredovalo in še vedno posreduje med vlado in deželo, kedar koli se imajo dovoljevati državne podpore za kmetijske namene, ali se ima sploh kaj započeti, ali preskrbeti, kar bi utegnulo našemu kmetijstvu v korist priti, hodi da samo predlaga in prosi, ali pa da daja vladi primerna pojasnila, ki jih ona v ta namen potrebuje.

(Konec prih.)

Nov napad na življenje nemškega cesarja.

Ni se še prav pomirila občna razburjenost, ki jo je bila vzbudila vest, da je neki Hödel streljal na starosto evropskih vladarjev, uže je raznesel zopet telegraf po širnem svetu strašno poročilo, da je drugi

LISTEK.

Slavnostna prediga

vsled zmage nad Turki, ki jo je imel proti koncu XVII. stoletja slavni slovenski predigar, kapucinec Joanez Kerstnik à S. Cruce Vipacensi.

Dragi čitatelj! zdaj bolj nego kedaj, se Slovan spominja onih žalostnih časov, ko je divji Turek naše sprelepe dežele plenil, ropal, požigal. Koliko nezgode, koliko zla so ti nevgnani roparji našim mirnim pradedom zavidali, to je kaj lepo in živo nam narisal naš veleučeni zgodovinar Parapat. No, za nekdanje v nebó upijóče krivice, poboje in skrunbe leži danes Turek v lastni kervi pobit in uničen pod mogočno težo ruskega medveda. In prav zato se veseli Slovan in od veselja vriska, ker prišel je dan plačila in padle so zadnje verige 400 letnega robstva. Toda niso ne bili zdaj prvokrat Turki pobiti; odkar so na plemenito evropsko zemljo stopili, so sicer nenavadno prederznost prevelikokrat kaj drago plačali. Brez dvombe pa so bili za časa Dunajskega zasedanja l. 1683. in v naslednjih letih tako slavno pobiti in natreskani, da nikdar prej ne tako. In te slavne zmage tudi naš kapucinec Janez Kerstnik tako interesantno opisuje, da je kar veselje ga slišati. Ne bo torej odveč, če tudi v našem listu ta kaj zanimivi govor priobčimo.

Sermo XV. *)

Ob partam de Turcis victoriam.

„Vos autem benedicite Deum et narrate omnia mirabilia ejus.“
„Vi pak imate Boga zahvaliti inu njega velike čuda razglasiti.“
Tob. c. 12.

Kej si zdaj ti o prevzetni, inu grozovitni Turk? Od kot tu pride, de mi slišimo, de ti s'krivavo, inu resbito glavo iz naše lepe, zlahtne Europe v Turčio bežiš? Kam je prišla tvoja nikadajna moč? Kej je zdaj tvoja stara serčnost? Kej je tvoje prevzetnu, inu grozovitnu napreivzetje, s'katerim si nas strašil, inu žugal, de naše žegnane cirkve bodó štale tvojih kojnov ratale? De z našimi mašniki boš naše njive, inu zemle oral? De vse naše hribe, inu doline boš s'karšansko krvjo pofarbal? Inu cilu, de otročičov v maternim telesi se ne boš šonal? Ah ti panani Turk! ti si djal, inu šentoval, de naš precartani Kristus Jezus nas nebó mogal iz tvojih nevmilenih rok odrešiti: ti si bil namenil je rejs, tu cesarsku mestu Dunaj v tvojo oblast perpraviti, inu vse cesarske mesta, inu dežele požrejtí, inu končati: Ah hvala bodi Gospodu Bogu Kristusu Jezusu Odrešeniku našimu, kateri je tebe v taisto jamo vergil, katero si ti nam bil perpravil; zdaj se vidi, gdu več premore, ali naš Odrešenik Kristus, ali pak tvoj prekleti Mahomet: pogledaj nazaj o ti pre-

*) Ex sacro Promptuario, pars IV, pag. 170.

zvetni Turk! ter boš vidil na Dunajskim Turni, nikar nikar več tvojo Luno, ampak tu ner častitiš, inu svetější ime Jezus, inu tuga serčniga, inu nepremeganiga Odlerja: pošli gledat tvoje baše, inu vizire, kaj z'en boben, ali znamine se najde na Naihaiselnu, na Granu, na Pesti, na Budi, na Cassovi, na Eperiesu, na Tokaju, na Erli, na Zolnohu, na Segedinu, Collózi, na Verovitici, na Požegi, na Gradiški, na Costanovizi? Ter bodó tebi povedali, de karšeniki so tvojo Luno proč vergli, inu snamine svetega Križa postavili. *) Pošli tvoje Geničarje gledat gdu prebiva v Esseki, v Pečirkvah, v Albi Reali, v Sigeti, v Kaniži, v Peter Varadini, v Vilaki, v Dotis, v Palloti, v Valpi, v Brodu, v Novimgradu, v Samandriji, v Selinu, v Lipi, inu v tem velikim Varadinu? Ter bodo tebi povedali de v teh mestih, inu v močnih gradeh prebivajo karšeniki, kateri Turke so pobili. Inu za tuga volo svojga Kristusa hvalijo. Vernise, vernise nazaj o ti prevzetni Turk če serce imaš, inu pridi na pomoč tvojim Turkom, katerih de si jih je veliku več kakor naših, vener naši tvoje premagajo, inu pobijo. Si slisal, de naših 2000 so pobili per Jagodini 60000 tvojih, inu vse kar so per sebi imeli, naši so jim vzeli? Si slišal, de per Salankamenti kir tvojih čez 100000 je bilo dobru okopanih, vener naši so respodili, inu pobili, de si lih jih nej bilu čez 35000? Si slišal kaj se je tvojim zgodilu pred enem mesicam? (Hic ulk-

*) Žalibog so lani v Buda-Pešti zopet luno povadignil in hoteli „tímu serčnimu in nepremeganimu Odlerju“ peruti prestríči, Bolheber.

razbojnik sprožil smrtonosno orožje na 81 letnega nemškega cesarja Vilhelma in da ga je tudi nevarno zadel.

Ko se je cesar dne 2. t. m. ob 2 1/2 uri popoldne vrhajoč peljal, vpočila sta nenadoma dva strela iz čana v drugem nadstropju hiše števil. 18 „pod lipami“, prvi brezuspešno, drugi pa je ranil cesarja z drobnimi kroglicami (balini) na levem licu pod očesom, na levem ramenu in na roki. Cesar je potegnil s ruto po krvavečem licu, strežaj je naglo priskočil, ter se vsedel na levo zraven cesarja in naj naslonjen se je peljal vladar pol v nezavesti v svojo rezidenco. Po izjavi zdravnikov niso rane nevarne, dasi je mnogo krivi iztekle. 30 svinčenih sruc so potegnili iz života. Cesarjev plašč in kočija od znotraj sta močno s krvjo omadeževana. Koj po napadu skočilo je več gospodov, med njimi gostilničar Goldfeuer, v hišo in sobo morilčevu, ki se je hotel najprej zagraditi in potem v sence vstreliti; pa se ni zadel, ampak je gosp. Goldfeuer v brado ranil; na to ga je neki častnik se sabljo po obrazu mahnil. Ko so ranjenega Goldfeura na ulico pripeljali, imelo ga je ljudstvo za morilca in ga je suvalo in zasramovalo, dokler se ni pomota razjasnila. Morilca so kmalo po tem v zelenem policijskem vozu odpeljali, pri kateri priliki se je kočijaž v naglici naz svojega sedeža zvrnil in močno poškodoval.

Napadnik se piše Karel, Edvard Noibiling, je doktor medroslovja in izsolan kmetovalec, rodil se je 10. aprila 1848 v kraju Kollno pri Birnbaumu, biva uže dve leti v Berlinu; stanuje od početka januarja „pod lipami“ števil. 18. Zdej je v bolnišnici mestne kaznišnice v zaporu, njegova mati in zdravniki so pri njem.

Vprašan, kaj ga je k zločinu zapeljalo, ne taji ničesar enako Hödel-u, ampak priznava se strašno odkritosrčnostjo, da je on hotel in dolgo nameraval cesarja ustreliti, ker je mislil, da bo nemški državi in domovini koristilo, ako odstrani vladarja.

Posneje je izpovedal Noibiling, da pripada k socialnim demokratom in da je večkrat obiskoval njihove shode v Berlinu; dasi je pa gotovo, da šteje zarota mnogo rok, ki preže po vladarjevem življenju, brani se Noibiling trdovratno, ovaditi svoje zaveznike.

Cesar je trpel s početka silne bolečine, zdej mu je pa uže odleglo, in če sodimo po zdravniških poročilih, je nadejati se, da v kratkem okreva.

Dopisi.

V Gorici, 4. junija. Čudne razmere pri nas v lepi Gorici! Štiri politične časopise šteje naše mestice, in vsak izmed njih hodi svoja pota, ima svoje posebne namere. Eden zastopa konsekvantno in z energijo izključljivo verske namene, drugi se poteza, dasi ne z enako doslednostjo za demokratična načela, tretji, kaj bi o njem rekli? nema razun narodno-italijanske, prav nobene barve, ali pa vse, kakor hočete, kakor njegovi patroni, kateri sedé začasno na kuruličnih stolih in vodijo osodo avstrijske Nizze — in četrti, naš list, zagovarja vsestranske interese svojega naroda in jih po svoji najboljši moči brani zoper sebične nakane mnogih nasprotnikov. Prvi trije živé med seboj v očitnem razporu, in druge dva tako zvana liberalna lista se nigdar drugače ne vjemata, nego kedar gre za to, da udrijata po prvem ali po zadnjem; za to jima ni nobeno orožje preslabo — in naj je še tako nepošteno in perfidno. Boj zoper vero in zoper Slovence, to jima je geslo. Zakaj se liberaluhi potezajo zoper vero, to je lahko razumljivo, v tem so si sploh vsi liberaluški listi, bodi italijanski, nemški, francoski ali kakoršne narodnosti koli, složni, — a

mam victoriam narra) Ah vidiš, de Gospud Bug je dopolnil kar nekadaš nam je bil oblubil, rekoč: Persequentur quinque de vestris centum alienos, et centum de vobis decem millia: cadent inimici vestri gladio in conspectu vestro. Levit. c. 26. Vidiš de sabatoin ti si zaupal, inu se zanašal na obilnost, inu moč tvojih zolnerjev, zatorej Ežer porečem tebi, kar David je zapisanu pustil: Non salvatur Rex per multam virtutem, et non salvabitur in multitudine virtutis suae: fallax equus ad salutem, in abundantia autem virtutis suae non salvabitur. Psal. 33. Mi pak vse naše upajne smo bili postavili, nikar vže v naše srčne vojščake, ampak v našiga vsigamogočniga Boga Kristusa Jezusa. In cujus manu sunt omnium potestates. et omnium iura regnorum. Ter smo se troštali tebe, inu tvojo nezmirno vojsko premagal z besedami, katere je Jonata djal k svojemu hlapcu: Quia non est Domino difficile salvare, vel in multis, vel in paucis. I. Reg. c. 14. Za tiga volo mi za tu veliko premagajne zahvalimo našiga G. Boga Kristusa Jezusa, kateri naše grozovite sovražnike je premagal, ter očitno spoznamo de: Manus tua Domine gentes disperdidit. affixisti eos, et expulisti eos. Salvasti nos de affligentibus nos, et eos, qui nos oderunt, confundisti. Psal. 47. Inu ravnu kakor nekadaš ti bogaboječji Makabejerji so ta folk opominali, de bi imeli G. Boga pohlevnu zahvaliti, de

zakaj zoper Slovence? Saj živimo vendar skupaj v eni deželi, saj nas vežejo historične vezi, duševni in materjalni interesi! Saj se je bil uže narodni preprič med Slovenci in Italijani v naši deželi potolažil in se je našel „modus vivendi“, kateri je posebno v glavnem deželnem zastopu zavaroval narodne pravice enim in drugim? Vse to je res in mej deželnim prebivalstvom slovenske in italijanske narodnosti bi tudi ne bilo nobenega prepira in ga faksično ni — mariveč smemo po treznem opazovanju mišljenja ljudske mase trditi, da smo Italijani in Slovenci v deželi složni v glavnem principu, ki nas druži: v celokupnosti dežele pod avstrijsko krono.

Zalibog pa so se lotili na tako zvani liberalno-italijanski strani zastopati javno mnenje domači skaziitalijani in importirani elementi, kateri hočejo svetu po sili dokazati, da je naša dežela italijanska in da spada ne samo po svoji geografski legi, kot „Friuli orientale“ ampak tudi po svoji narodnosti k sosednemu kraljestvu.

Ta misel se več ali manj prikrito pretresava in goji in vzbuja; očitno, tako očitno namreč, da bi ljudstvo lahko razumelo in se prepričalo, kam prav za prav pes taco moli, — nigdar; kajti gorje mu, kedor bi se postopil očitno med goriškim ljudstvom brez razločka narodnosti propagando delati za združenje z Italijo. Nanj bi se vsulo ne samo ljudsko prokletstvo, moral bi svojo predrznost tudi s kožo plačati.

Toda inteligentni patrijot, kateri ne brani svoje narodne in državljanske časti sé surovo pestjo, bere tudi mej vrstami in spoznava prave namere naših Italijancičev, naj jih še tako lisičje prikrivajo, v čemur se sicer liberaluška organa posebno ne odlikujeta. Istina je, da so letos uže prve avstrijske demonstracije v Furlaniji vzbudile nejevoljo teh patronov. „L'Isonzo“ jo je jasno izrazil v konfiskovanem članku „Perché tanto rumore?“ Na to sta prišla slovenska javna zbora v Kviškem in v Kobaridu, katera sta tudi oba pseudozastopnika javnega mnenja tako hudo razjarila, da sta se strastno zagnala, ne zoper stvar, kajti to bi bilo prenevarno, ampak zoper posamezne osebe, ki so si v tej zadevi nekoliko prizadevale; nad nje sta razsula vso staro šaro iz svojih žurnalističnih arsenalov: sumničenje, obrekovanje in zasramovanje — pa vse zastopj. Ljudstvo se ni dalo zapeljati, niti ohladiti v svojem navdušenju za staroslavno domovino Avstrijo in vladar je z dopadanjem na znanje vzel adreso vdanosti ter dal tako tolažilna zagotovila, da se je ljudska hvaležnost povsod, kamor je došel cesarski odgovor, izlila v ponovljene sijajne demonstracije državljanske zvestobe in vdanosti.

A goriška dnevnik, katera se vedno ponašata, da zvesto vse priobčujeta, kar se važnega in zanimivega godi v deželi, — sta tré molčala o cesarskem odgovoru in kako ga je ljudstvo sprejelo, kakor bi to nikogar ne brigalo. Pa ne zadosti; dva dni po Podgorski slovesnosti privezala je predrzna, velezdajska roka na križ, na holmcu „Kalvarija“ nad Podgoro italijansko tribojeico in prilepnila je pod njo smešno-bombastičen, revolucionaren napis, katerega pa ne maramo priobčiti, ker nečemo k temu pripomoči, da se surovi izrazi zagrizenega srda nekaterih segrelih glav med svet širijo, dasi smo preverjeni, da bi pri razumnih ljudeh ne vzbudili drugega, nego posmeh in pomilovanje.

In glejte! oba goriška dnevnik sta poželjivo hlastila po tej vesti o državosovražni demonstraciji in jo skoro še prej objavila, nego se je prav v mesto zanesla. „L'Isonzo“ pa se ni mogel brzdati, da ne bi je bil tudi sé svojim poprom potrosil, vsled česar je pripala državnemu pravdnistvu. Vendar pa ni konfiskacija navadno tako nagla, da ne bi se poprej uže razdali skoro vsi iztisi po mestu in tako smo prejeli tudi mi dotično številko v roke, katera nas je še

jih je rejšil iz rok svojih sovražnikov, inu de moč jim je dal taiste pobiti, rekoč: Et nunc frequentate dies scenopegiae, quia de magnis periculis a Deo liberati, magnifice gratias agimus ipsi, utpote qui adversus talem Regem dimicavimus. 2. Mach. c. 1. Glihi viži naš svetli, inu bogaboječji cesar *) svojimi podverženimu folku zapovej, de bi imel G. Boga zahvalit za letu veliko gnado, de nas je rejšil, inu obvarval pred to veliko turško vojsko, ter tem našim je dal moč taisto premagat, inu daleč od naše dežele zapoditi, zatorej tudi jest N. N. opominam, rekoč: Vos autem benedicite Deum, et narrate omnia mirabilia ejus, etc. Tob. c. 12.

Jest dobru vejm, de Bug vsigamogočni, katerimu h perglihi sledna visokost je nizka, inu sledna čast je premahina, za tiga volo ne poterbuje naše časti inu hvale, kakor očitnu govori s. Augustinus: Numquid major erit gloria Deo, quando dicimus: Gloria tibi Deus meus? Inu tu modri Seneca je djal, de G. Bug velike gnade nam sturi, zabstoin da, zakaj mi vjemu ne moremo poverniti, inu tudi nobene reči nepoterbuje. Plurima beneficia, et maxima in nos Deus confert sine spe recipiendi: quoniam nec ille collato eget; nec nos ei quidquam confere possumus. Senec. lib. de benef. Zakaj G. Bug kadar je bil od vekoma, inu po-
*) Leopold I. 1657—1705.

v drugem oziru zanimala ter vtrdila v svoji sodbi o namerah tega lista. V predalu: „Cronaca urbana e provinciale“, (mestna in deželna kronika) poroča patrijotični (?) „L'Isonzo“ na prvem mestu o slovesnosti državne ustave italijanske, ki se povsod po Italiji obhaja dne 2. junija vsacega leta in poročilo, dasi kratko, je vendar tako gorko in navdušeno, kakor bi italijanska ustava z vsemi svobodnostimi in z vsem blagrom (?), ki ga vsiplje na svoje državljane, neposredno tudi naše mesto in našo deželo zadevalo. In ta list, kakor se sploh govori, zastopa večino izvoljenih zastopnikov v mestnem zastopu; ta list trdi, da so mu glavna skrb pravi mestni in deželni interesi — kakor bi se ti interesi pospeševali od unstran Idrije; ta list, kateri pri vsaki mogoči priliki vedoma ali nevedoma razkriva svoje kozje parklje, drzne se nam Slovincem očitati, da delamo mi razdor, da se potezamo za zvezo z Rusijo, da smo panslavisti, — v tem zmislu se trudi tolmačiti celo naše najlojalnejše demonstracije, katerim se je s patrijotičnim navdušenjem pridružila tudi vsa avstrijska Furlanija, češ, da uganjamo pod odejo avstrijskega patrijotizma zvijačno, italijanskim sodeželanom sovražno, panslavistično politiko. A Slovincem je skozi stoletja neomadeževano ohranil svojo državljansko čast in zvestobo in če se poteza za svoje narodne svetinje, je znamenje, da ni mrtev materjal v državnem organizmu, ampak da se zaveda svojih svetih pravic in dolžnosti. Slovincu je državna zvestoba prirojena, to nam priznava sam vladar v svojem odgovoru na našo adreso. Slovincem ne ljubi razpora v deželi in ga ne išče, le „šklaf“ neče biti, ampak enake pravice hoče uživati, kakor prebivalci drugih narodnosti; pod tem gotovo opravičenim pogojem je vselej pripravljen v bratovski zvezi živeti z Italijani in Nemci in z njimi vzajemno delovati za blagor in na slavo skupne ožje — pa tudi skupne širše domovine. — Take zaveznike pa odločno in zaničevaje odbija, kateri pod krinko liberalizma le svoje sebične namene zasledujejo, kateri poznajo enakopravnost le sami za se in za nikogar drugega, ki hočejo svobodo sami uživati, sicer pa vladati in tlačiti, katerim je slednjič razdor v deželi in v državi glavna svrha njihovega izdajalskega delovanja. S takimi elementi ne mora imeti Slovinc nobene prijaznosti, nobene dotike, je tudi ne potrebuje, ker so taki elementi le osamljeni v deželi in si tudi ti tako naglo in skoro bi rekli, s pravo strastjo samim sebi grob kopljejo, da se nadejamo v malih letih doživeti, kako se zadnji vanj zvrne.

Uže zdej se začenjajo goriškim mestjanom in deželanom oči odpirati, a takrat bo vsem jasno, kakke bogove so mastili in molili. —

Iz Solkana 3. junija (Izv. dop.) Isonzove laži; — občni zbor naše čitalnice.

Kratka vest v zadnji številki Vašega cenjenega lista, da se „L'Isonzo“ v nekem svojem dopisu iz Solkana debelo laže, vzbudila je mojo radovednost; preskrbel sem si dotično številko „Moniteurja“ goriško-magistratnih mamelukov in renegatov, prebral jo in strmel: Kako daleč sega nesramna perfidnost lahonskega liberaluštva! Istina, celi dopis iz Solkana, govoreč o zabavi na poštenem vrtu obsega od prve do zadnje besede same kosmate laži, hudobno zložene z očividnim namenom, da se slovenska gospoda iz Gorice, pa tudi domači rodoljubi, ki si še nekoliko prizadevajo za čvrsto narodno življenje in za vzbujbo boljših socialnih razmer v naši prijazni občini, — kolikor mogoče z blatom obrekovanja in lisičjega sumničenja ogrde in v njihovem blagem delovanju prestrašijo. Čujte le, kaj si je Isonzov dopisun o naši za-

prej kakor je bil nebu inu zemlo, angele inu ludi stvaril, je vso čast inu hvalo imel, inu de bi bil 100000 nebes inu zemel stvaril, taiste z angeli inu ludmi nepolnil, kateri bi njega nuč inu dan hvalili, vener vekšji časti inu hvale bi neimel, kakor je imel, kadar sam je bil od vekoma, zakaj theologi pravio: Quia Deus ab aeterno fuit, et infinite beatus et infinite gloriosus. De si lih G. Bug nepoterbuje naše časti inu hvale, vener mi smo dolžni njemu čast inu hvalo dati, kateri takoršno milost nam je izkazal, zakaj Lactantius je djal: Non equidem indiget Deus laude nostra, ut tamen sibi gratitudinis jure debitam exigit. G. Bug de si lih naše časti inu hvale nepotrebuje, vener hoče de taku angeli v nebesih, kakor mi ludeje na zemli imamo njegove Božje lastnosti brez vsiga konca častiti inu hvaliti, inu njegove svete gnade rezglasiti, kakor angel Raphael očitnu je bil zapovedal timu starem inu mladmu Tobiasu, rekoč: Vos autem benedicite Deum et narrate omnia mirabilia ejus. Inu to hvaležnost neželi sam za sebe, ampak za naš vekšji nuc inu dobičik, kakor učí s. Chrysostomus: Deus exigit a nobis gratitudinem, non quod nostra celebratione opus habeat, sed, ut quidquid est lucri, iterum ad nos redeat, et dignos nos faciamus majoribus subsidiis, (Dalje prihodnjic.)

bavi vsega slodja izmislil: da je nek bivši agent „besedo“ javno z mogočnim glasom naznanjal, da so prišli navadni rogovileži iz Gorice, da so po svoji navadi predigali o panslavizmu, o sveti Rusiji in se zaganjali zoper italijanissime; da so zajemali navdušenost iz dvotiternic, da je neka ženska od unstran alp stopila na mizo, ter govorila začudenim kmetom, kateri niso več vedeli, na katerem svetu da so; da so naposled ravnatelj besede veleli svetilnice prižgati in da so poslali čitalnično zastavo po vasi sprehajati se; da so zastavanoša in svetilci vrnivši se zahtevali odškodovanje za svoj trud, pa da so jim oholi goriški prvaki „kvar-tinček“ pomolili, mej tem ko so sami iz dvolitrov osušena pljuča zalivali, da je vsled tega fletna beseda končala z hudim prepričkom itd. itd. Dopis sklepa s primeram svarilom poštenim Solkanem, s takim svarilom, seveda, kakoršno mora priti leiz Isonzove umazane mavhe.

Kdor se je naše zabave deležil, zna po vrednosti ceniti izmišljene kvante lahonskega reporterja. Drogim pa naj samo kratko povem, da je bila naša zabava nič drugega, nego privatno med prijatelji in znanci dogovorjen shod, pri katerem smo nekoliko popevali in napivali in se prav po domače v narodnem duhu radovali; najmanjša stvarica ni pri tej priliki kalila ni veselja, ni sloznosti, ni dostojnosti; razun priprostih napitnic ni bilo nikakoršnih govorov, nobena ženska ni ne naz mize, ni naz stola, ni naz tal govora imela in takih zatelebanih kmetov, kateri ne bi vedeli, na katerem svetu so, ni bilo nobenega med nami, jih tudi ni med našimi možaki v Solkanu; gospod dopisnik naj ne sodi našega kmeta po svojih rojakih v blaženi Karniji.

Poreče kedo, k čemu pogrevati Isonzove dopise v „Soči“, k čemu se brigati za nje, k čemu odgovarjati? — Tega ne, da bi odgovarjali saj kamenje, katero ti pobalini na nas lučajo, samo na nje nazaj pada — ni treba, da bi se mi pobiraje ga trudili. Objaviti sem hotel „Isonzove“ laži samo zato, da spoznajo naši pošteni Solkanci, kateri lahonskega lista ne beró, s kakim vsega zaničevanja vrednim orožjem se zaganjajo goriški Lahoni „Isonzove“ stranke v vse, kar je slovenskega in slovanskega, da nemamo opraviti s poštenimi nasprotniki, ampak se zagrizenimi, perfidnimi sovražniki, katerim ste laž in obrekovanje malo da ne edini sredstvi, s katerimi si prizadevajo izpodkopavati nam narodno čast, žaliti nas v naj svetejših čutih in pravicah. Naj jih spoznajo Iškarijci, ki so se večinoma pri naši mizi namastili in se še vedno masté, pa nigdar na nič drugega ne mislijo, nego kako li nas ob kredit in veljavo pripravili in slednjic — iz dali. Može te baže so svoje izdajalske limance tudi pri zadnjih volitvah za trgovsko zbornico povsod mej Slovenci nastavliali; takrat so bili sladki, priliznjeni in so mnogo obetali, a propali so vendar in za to se hočejo maščevati razlivaje v svojem slaboglasnem organu ves svoj strupeni žolč na nas Slovence. Le dajte, slavni vitezi al-la Don Quixotte! a pride čas in menda ni več daleč, da se sami zvrnete v jamo, katero nam kopljete.

Še nekaj za šalo. Bog šaljivec me je v lice ščipnil, ko sem čital v Isonzovem dopisu o „indispensabili fiaschi“ in kako so se nam duhovi razburjali, ko so se polagoma praznike steklenice. Naši ljubeznjivi prijatelji obhajajo svoje vesele shode, svoje „crochio“ itd. gotovo pri sami vodi in suhem kruhu, napivajo svojim italijanskim bogovom z nepokvarjenim Kronberžanom in zajemajo v njem vse svoje navdušenje, kedar se junaško zaganjajo proti nam Slovincem. Po „Isonzu“ in njegovih člankih soditi, res ne pijejo ti ljudje sploh nič drugega nego vodo — za to so pa tudi članki vodení. O Nanze, Nanze! velik posnemovalc Diogenejeve treznosti — mi se globoko vklanjam tvoji in tvojeja dopisovalca izgledni kreposti, a doseči je nigdar ne moremo in — ne maramo.

Naša čitalnica je imela preteklo nedeljo svoj 11. letni občni zbor, ki ni bil posebno obilo obiskovan. Tajnikovo poročilo je razložilo odborovo delovanje; iz vsega smo posneli, da je odbor skrbel, ohraniti društvo na dobrem glasu. Denarničarjevo poročilo pa je razkazalo prav ugodno gospodarstveno stanje. Na to se je vršila volitev predsednika in novega odbora. Zbor je nameraval soglasno potrditi sedanjega predsednika v. č. gosp. Godniča, — a ker on iz posebnih vzrokov ni hotel volitve prevzeti — zbralo si je društvo gosp. svetovalca Ahčiča za predsednika, kateri se je volitvi radovoljno vdal ter obljubil posnemati svoje predsedniške v zvestem prizadevanji za društveni blagor in napredek. Za odbornike so izvoljeni gg. Ferfila Tone, Godnič Jože, Jug Tomaž, Koršič Matzej, Mozetič Alojzij, Makuc Janez, Pezdrič Miha in Vuga Jušt.

Nadejamo se, da bo novi odbor marljivo in uspešno deloval v čast društvu in narodnemu Solkanu.

Iz Bovca 8. junija. (Izv. dop.) Na binkoštni pondeljek bomo slovesno praznovali svoje narodno ustanje v novorojeni naši čitalnici. Mnogo truda in zajejanja samih sebe je stalo naše rodoljube, da so pri tukajšnjih zelo neugodnih razmerah spravili narodno društvo v življenje. Nasprotovanja ni manjkalo od strani uplivilnih mož, pa tudi od takih ne, kateri bi mo-

rali na podlagi pedagogičnih načel vedeti, da ljudska omika sloni najtrdneje na narodni podlagi. Nadejamo se vendar, da se tudi tem takim sčasoma oči odpró in da spoznajo, kako prazni so oni strahovi, katere jim zapeljana fantazija slika o čitalnici in nje namerah. Saj je ljudsko z rno pri nas zdravo in dobro, le lupina je poptujčena vsled vedne dotike z drugimi narodi, mej katere se leto za letom podajajo naši marljivi kupčevalci, da zboljšajo svoje ekonomično stanje — za katero so bovška tla sama na sebi preskopa. — No, in ta lupina se bo dala sčasoma uže odluščiti, s čemur pa nikakor ne maram trditi, da se odvajajo naši kupčevalci jezikom, ki se jih trgovaje po svetu naučé, ampak da se s podukom in prijazno besedo, pa tudi vzbujeni po lepem narodnem petji in po drugih blazih zabavah privedejo. Do tega, da se bodo tudi, kakor Vipavci in drugi goriški Slovenci z dostojnim ponosom vštevati mej zveste sinove skupne matere Slave. V to nam Bog pomozil!

Če bode naše mlado društvo dobro razumelo svoj namen, in če bode vedno prava sloga med nje delavnimi močmi — po tem se ni bati, — da se društvo obrani in da obrodi sčasom zaželjeni sad. — Na binkoštni pondeljek tedaj je bomo slovesno krstili, in zanašamo se, da nas počaste rodoljubni botri in gostje ne samo iz domačega kraja, ampak tudi iz drugih strani naše preljubljene domovine; ker nam bo tudi to dajalo večji pogum v svojem prizadevanji, ako bomo videli, da so naši bratje v Gorici in drugod zvesto na naši strani.

Iz Čepovana dne 25. maja. (Izv. dop.) Kamor koli se ozremo, na vse strani se nam odpira obsirno, pa še le malo obdelano narodno polje, ki čaka spretnih oratarjev, da bi je obdelovali narodu našemu na korist. Žalibog, da ravno pri našem narodu je le malo spretnih, delavnih moči, ki bi ga izbujale in k napredku nagibale. Talentov je mnogo na Slovenskem, a večinoma posvečujejo se zaklade samim sebi, ali drugim narodom — le našem narodu, ki jih tako nujno potrebuje, — ne. Imamo uže tudi posamezne može, ki se prav požrtovalno trudijo za narod in njegove vsestranske koristi, toda njihovo delovanje je pre osamljeno — da bi moglo izdatno uspeševati, in na vse zadnje ima tudi požrtovalnost svoje meje: Prenapeta struna počí, prenategnjena moč upeha in — popusti. Le združeno delovanje, pri katerem se moči vzajemno podpirajo, more vstrajati in končno dospeti do zaželenega uspeha. Vzbujeno društveno življenje prav močno pospešuje duševni razvoj vsacega naroda. Dokazov in treba navajati, saj vemo sami, kako se je mej nami Slovenci začelo dani, od kar imamo čitalnice, bralna in politična društva od kar se vsaj sem ter tija zbiramo v zaprtih društvenih prostorih in na javnih shodih. Združevanje nas je potisnilo velik korak naprej in za to je po mojih mislih močno na to delati, da le še bolj splošno postane in da se raztegne tudi na vse tiste trge in vasi, kder nemajo niti čitalnic, niti priprostih bralnih društev.

V takih krajih, naj bi se tim bolje napravile male čitalnice, ki bi bile na slovenske časnike naročene. V te čitalnice naj bi se sprejemal vsakdo, naj je branja zmožen ali ne, in sicer za kolikor mogoče malo letnino. Za bralce bi bili časopisi zmiraj na razpolaganje.

Za iste pa, ki niso branja zmoženi, naj bi se poseben dan v tednu n. pr. v nedeljo popoldne odločil, in naj bi jim kak dober bralec bolj zanimive stvari prebiral in razlagal.

Jaz sem preverjen, da bi ljudstvo z veseljem sprejelo taka društva in da bi veliko bolj napredovala, kot sedanje bolj novomodne.

Kake koristi za našo narodno stvar bi iz tega nastale, to lahko vsak prevede. Pervič bi se ljudstvo čedalje bolj omikalo, domač jezik bi se počasi opral tujih peg, ljudstvo bi ne bilo zmiraj od nasprotnikov zaničevano.

Koliko važnosti bi bila pa taka društva za volitve in za enake javne zadeve, to bi se še le pozneje prav pokazalo. Ljudstvo bi se ne dalo tako od nasprotnikov pehariti, kakor se sploh dandanes godi, ampak bi volilo zmiraj v narodnem duhu in bi čedalje bolj dozorevalo za svobodno državljansko življenje.

Le domače razpirtirje in homatije na stran; kajti te so glavna zavira združevanju. Zmožni, veljavni može naj delajo složno, potem pojde tudi priprosto ljudstvo složno za njimi.

Z Dunaja, 30. maja. (Izv. dop.) Ni me motila zadnjič izražena nada, da se še vtegne ohraniti evropski mir. Zadnje vesti posebno, ki so, kakor Nemci pravijo, iz zanesljivih virov zajete, zagotavljajo, da sporazumljenje med Rusijo in Anglijo je skoro dognano. K temu je gotovo največ pripomogel mogočni upliv „železnega moža“ — Bismarka. Toraj na kongres, slavni zastopniki vesil evropskih! reševali se bodo pogoji Sanstefanskega premirja. Uničite, kolikor vam mogoče — pomagajte bolniku, da spet okreva (res jako človeško ravnanje) — da bode kruti kervolok, ko pred slovanske dežele teptal, — vodilo k temu ni treba, da vam je humanitarnost! Blagodušnost — res

lepa beseda — ali je pa mogoče iskati jo pri vas? Je-li bila Evropa humanitarna, ko je gledala tako hladnega serca, kako je divji Turčin ravnal z ubogo „rajo“? moritev mirnih Bolgarov je ni gajila? brezserčna! še norca delala se je iz njih, se psokami to-lazila jih — češ, Slovan ni človek! Posebno slavo pridobile so si s tem madjarske, židovske in druge podkupljene novine, ki so neprestano ščuvale proti Slovanom našim bratom, ter z blatom obrekovanja ozna-tavale njih najslavnije čine. In kako svet je bil, kaj ustasev, priča uže to, da velika Turčija ni mogla umiriti svojih podložnih. Bili so se, kakor levi — hrepene bratske pomoči južnih Slovanov. Prva pomoč ustašem bila je Černagora in Srbija. Černagora bjevala se je srečno iz svoje in okoli svoje naravne trdnjave in je bila zmagovita, ali Srbija ni mogla kos biti tolikoj turške sili. Srbija! storila si, kolikor je bilo v tvoji moči, storila si bratsko sveto dolžnost. Cesar ni Srbija doseči mogla, posešlo se je Rusiji, s pomočjo neomahljive hrabrosti črnogorskih snov, kakor tudi Serbov in Rumuncev. Ti junaški narodi so strašne muke prestali, potoke krvi prelili, s kraška vse žrtovali za svobodo svojo in svojih sužnih bratov in sedaj pravijo, da orijentalno vprašanje mora rešiti cela Evropa: tudi druge vlasti se hočejo okoristiti po zmagah slovanskega orožja. In ni drugače. Pogejl premirja bodo pretresovani v kongresu in sicer vse točke razun odškodnine za vojne stroške in besarnosko vprašanje, kateri točki bi se pozneje rešili. Sklepnjeno je in tudi odobreno, da kongres ima biti v Berlinu dne 13. junija. Vsa vprašanja se imajo predložiti kongresu in Nemčija daje tako rekoč moralno poroštvo, da se tudi tako obistini. Kakor smo vesti z bojišča teško pričakovali, tako teško pričakujemo zdaj izida kongresa.

Ali se po njem za vselej razplete orijentalna zmedena štrana? ali dobimo stalni evropski mir, katerega vturjeni narodi, izpraznjene blagajnice in sploh žalostne ekonomične razmere vseh držav in državljanov tako silno potrebujejo, tako željno pričakujejo? Bog daj! — a nadejati se je malo, kajti dokler ostane samo še zadnji polumesecev roglic v Evropi, bode balkanski poluotok vedno še preprično jabelko, okrog katerega se bodo druga drugi zavidno vevlvali pričakate — vsaka za svoje interese.

Zasedanje Ada-Kaleh po avstrijski vojski zgodilo se je s privoljenjem vevlvali, da se varujejo kupčički interesi. Dunajski „Tagblatt“ je čudeže iz tega delal ne vedé, kako in kaj. Tudi je slišati, da ima Avstrija privoljenje vseh držav razun Italije, zasesti Bosno in Hercegovino. Čudno bi pač bilo in skoro da nedostojno, ako bi se avstrijska akcija omejila na malo-slavno pridobitev nepomenljivega otočiča Ada-Kaleh!

Politični pregled.

Iz državnega zbora. Po dolgi viharji razpravi, katero je sklenil minister De Pretis z obsirnim govorom, sprejela je poslanska zbornica s 165 glasovi proti 122 vladne predloge o novi nagodbi z Ogersko, in ker ni dvomiti, da jim pristopi tudi gosposka zbornica, začne se s 1. julijem druga 10 letna doba avstrijskega dualizma. Za vlado so glasovali galjski poslanci, potem veliki posestniki, to je celi centrum in katicih 40 poslancev mest, trgov in kmetičkih občin. Proti*) so stali vsi poslanci (42) desnega centra pod Hohenwartom, celi Fortschrittclub (40) demokrati (5), ostali so bili iz leve in sicer najveljavnejši može te stranke, kakor dr. Herbst, Plener, Beer in drugi. Ustavoverna stranka razpada, ko se je glavni nje steber, dr. Herbst postavil na ministerstvu protivno stran. Za to je pa tudi grof Hohenwart v svojem govoru — zgonil zadnjo uro ministrom.

Dualistični bankovci, na eni strani z nemško, na drugi z madjarsko besedo, se uže tiskajo.

Dalmatinec dr. Monti je v poslanski zbornici interpeloval vlado, kaj misli zoper to storiti, ker Turki Dalmatince pobijajo.

Hrvatski poslanec in delegat Kukuljevič je v ogerski delegaciji dne 2. t. m. govoril za aneksijo Bosne in zoper vojsko z Rusijo. So pač rečki taki glasovi v ogerskih zbornicah!

Kongres se torej snide 13. t. m. v Berlinu. Ker najnovejši telegrami poročajo, da z ranjenim nemškim cesarjem gre na bolje, tudi nij menda bati se, da bi kongres odložen ali drugam prestavljen bil. — Angleške zastopnike

*) Žalibog, da naš goriški slovenski drž. poslanec ni proti glasoval, kakor so drugi goriški poslanci grof Cocchini, dr. Valusi in Vicentini, čeprav se je ravnalo za milijone, ki bodo na Giseljtanijo padli. Ured.

imenuje telegram. — Vodja protokola bode, po „Mont. Rev.“ v. Radovic; za uredništvo protokola bo odgovoren francoski poslanik v Kopenhagenu, Tiby, ki je uže jednak posel imel pri carigradskeji kornci. — Francosko bode zastopal, kakor se „N. fr. Pr.“ piše, sam minister Waddington, in prej zbornici razložil namero svoje politike. — Ruski poslanik v Londonu, Šuvalov, je baje uže včeraj odšel v Peterburg po svoje zadnje poduke, kako se ima vesti, in pride potem v Berlin. — Angleški listi pripovedujejo, da ste se Rusija in Anglija o sledečih točkah dogovorili: Osnuje se neodvisna Bulgarija, — Tesalija, Epiros in Kreta se pridružijo Grški; — Srbija in Črnogora se nekoliko razširiti s privoljenjem Avstrije, vse druge turške dežele dobe avtonomijo pod varstvom mednarodne komisije. Sultan ostane v Carigradu z nominalno suvereniteto.

Srbija upa nekda, da dobi na kongresu Staroserbijo, ker je tudi Rusija obljubila za njo govoriti.

Iz Rima se poroča v „Deutsche Zeitung“: Tukajšnji kabinet je določil Angleški italijansko stališče v orientalnem prašanju. Italija poudarja, da se nje upliv na vzhodni strani balkanskega poluotoka kot Avstriji enako pravnega spozna, da se ne dožene nobena posestvena sprememba na korist Avstrije, ako se Italija primerno ne odškoduje. — Italijanski lev uže zopet škilja po našem jugu.

V Carigradu se gode vedne spremembe na vladnem krmilu. Savfet paša je imenovan za velikega vezirja pa takó, da ohrani še zmirom tudi ministerstvo zvananjih zadev. Mustapha Phospor je stopil na mesto odstavljenega Mahmut-Damata kot vojni minister in hoče izvajati reforme (!), po katerih se ohranijo prijazne razmere mej Turčijo in vnanjimi vladami. Še vedno se šopiri stara oholost na razvalinah razpale Turčije.

Razne vesti.

Cesarski dar. Nj. Veličanstvo, presv. cesar, je blagovolil podariti morski kopelji v Gradu 300 gl., Kanalski požarni straži 100 gl. in soseski Zalovše 200 gl. za pokopališče.

Goriški magistrat razpisuje službo glasbenega učitelja ter, da znajo tudi v ukraj meje koliko je plače, navaja znesek tudi v italijanskih lirah. Ni treba mnogo ugibati, kam merijo taki razglasi.

Policajska preiskava je bila te dni v neki kerčmi na Korenju, ker je dotični kerčmar na sumu, da pospešuje kupčijo z ponarejenimi bankovci, ki prihajajo večinoma iz Italije.

Kerčmarja in njegovo ženo je denila policija za zdaj v hlad na tje, kjer nij—muh; dotična preiskava bode pa dokazala, ali po krivdi ali ne!

† **Anton Heidrich**, kot izvrsten pevovodja in ženijalen skladatelj vsem narodnim muzikalnim krogom dobro znan, umrl je v Ljubljani 4. t. m. Danes popoldne bo njegov pogreb. Njegove krepke kompozicije so se naj bolje vdomacile v Trstu in v tržaški okolici, pa tudi drugod na Slovenskem jih povsod radi pojo. V zadnjem času je ranjki Hajdrih služboval kot učitelj na Krasu. Bodi mu zemljica lahka!

Toča je včeraj popoldne zopet razsajala po nekaterih krajih na Goriškem. Zadel je posebno v kanalskem okraji občini Dobljar in Ročinj in prav veliko škode naredila. Na Dobljarji in deloma tudi višje v Rutih je vzela ščinoma vse, kar je raslo na polji. Trte, sadno drevje, njive, vse je golo, kakor po zimi. Ročinjci, nesrečni Ročinjci, katere toliko let uže preganja trtna bolezen in ki so dve leti zaporedoma po požarih strašno terpeli—so zopet hučo poškodovani. Kako naj si bodo ti reveži za naprej pomagali? Bog se usmili!

Imenovanje V. čast. gosp. Cibič Anton, do sedaj vikar v Podsobotinu, je imenovan za župnika-dekana v Černičah. Čestitamo!

„L'Isenzo“ pripoveduje v svojem konfiskovanem članku iz Podgore, katerega sem po naključju bral, da je gosp. Evgen baron Ritter ukazal pobrati ital. zastavo na Kalvariji. To ni res. Gosp. baron je še sladko spal, ko so delalci na moje povelje zastavo k meni prinesli; ob 5 1/2 uri zjutraj je bila uže v moji hiši.

Andrej Kocjančič l. r.

Ustrelil se je, tako smo danes od nekaterih Šempascev slišali, v Šempasu nek 28 letni Angelo Monari, ker je terpel na sušici. Fant baje nij hotel čakati počasu približajoče se smrti, nego storil je konec svojemu vednemu bočanju s puško.

Društvo c. k. n. u. poštних predstojnikov in odpravnikov na Kranjskem, Primorskem in Dalmatinskem, bode imelo dne 8. junija ob 10. uri predpoludne v Trstu, hôtel „Delorme“ na velikem trgu svoj občni zbor. Dnevni red je: 1. Poročilo predsednikovo o minolem društvenem letu. 2. Poročilo blagajnikovo o denarnem stanju in številu udov. 3. Posamezni nasvetje. 4. Volitev vseh društvenih odbornikov.

Fotop. Na morju blizo angleške obali se je dogodila pred kratkem strašna nesreča: potopila se je nemška oklopna fregata „Kurfürst.“ Tri ladije so bile na potu v tem morju: „Preussen“, „Grosser Kurfürst“ in „König Wilhelm.“ Na ladiji „Grosser Kurfürst“, katera je sé silno hitrostjo plavala, snažili so ravno vojaki vse prostore in topove, ter so bili raztreseni v vseh delih ladije, pod površjem in v stolpih. Naenkrat začutijo vsi na ladiji strašen sunec. in v malo trenotkih potopila se je ta lepa ladija z ljudmi vred. Rešilo se jih je izmej 425 pomorščakov, častnikov, družega osobja in potem še jednega oddelka vojakov, le 255 mož; drugi so utonili, a njihovih trupel doslej še nijso našli. Ta strašna nesreča nastala je po krivdi poveljnika ladije: „König Wilhelm.“ Kakor uže omenjeno je ladija „Grosser Kurfürst“ z veliko hitrostjo jadrala; naenkrat zapazi na svojem potu pred seboj veliko potniško ladijo, ki je tudi naravnost proti njej hitela. Da bi se ladiji ne trčili, obrne poveljnik oklopne ladije svoje ladijo, ter da dotično znamenje sledečji ladiji „Wilhelm.“ Poveljnik te ladije pa ali tega znamenja iz nepaznosti ni slišal, ali pa je bilo znamenje preslabo, — „Wilhelm“ drevi naravnost proti „Kurfürstu“, zadene silno vanj, ter se mu 8 kv. metrov globoko v telo zadere, na kar se je takoj vojna ladija „Kurfürst“ utopila.

Lakota. Na Kitajskem traje uže tri leta zavolj suše strašna lakota, za katero je tisoč in tisoč ljudi umrlo. Ljudje, duhovščina in vlada ne vedo, kako si pomagati, — seveda hočejo boljših časov na čuden način doseči. Kitajski cesar je daroval bogovom uže mnogo najfinejše svile in brezštevilo živali, da bi jih omečil, da bi bogovi mislili, da vlada zdaj drug cesar; pometal so mnogo kipov bogov v vodo, da bi jim bog vodà dal dežja—a za vse to se kitajski bogovi ne zmejnjo, in suša le še traje. Ponudila sta se zdaj celo jeden knez in kitajski duhovnik, da se iz ljubezni do domovine dasta živa sezgati, da bi se bogovi nesrečnih ljudi usmili in dežja poslali. Ne ve se še, je li vlada sprejela ponudbo teh dveh mož, ki hočeta kineške bogove utolažiti.

Teržno poročilo. Vendar enkrat so začele cene raznega blaga, posebno pa žitne padati. Koruza, ki je bila pred nedavnom po 2 f. 10 do 25 (31 litrov) je sedaj vpala na 1 f. 96 do 2 f. 5 n. In to je prav, kajti naj si bodi Furlanec ali naš hribovec, Kraševac itd., vsem tem je glavna pa najbolj izdatna jed—polenta, brez te nij nobena kmečka hiša. Svariti pa je treba posebno naše kmete, ki po emernik kupujejo, da ne bi gledali pri kupovanju le na naj nižjo ceno kajti tako blago nij izdatno, ker lahko in dostikrat pokvarjeno. Obela je draga in če kmet uže je kos suhe polente, naj bode vsaj ta dobra in naj ne gleda pri kupovanju za 5 ali 10 novcev, če je blago lepo, če hoče imeti pošteno—polento! Euako koruzi vpala je tudi pšenica; plačuje se sedaj lepa gorska po 3 f. 10 in vsled te je i moka cenejša, Ritterjevi izdelki imajo sledeče cene: I f. 23.50, II 20.20, III 18.80, IV 16.80 V 13.20, VI 11.—; otrobi debeli 4 f. 60, drobni 5 f. 100 kil. Rajž se dobiva po magacinih od 19 f. 50 do 22 f. 100 kil, ječmen cel po 1 f. 95, pehan po 3 f. 60 (21 litrov); oves po 8 f. 50, ali pa na mero po 1 f. 40; fižol je po 2 f. 60. Pivo iz ledenice na Korenju „pri fontani“, zdaj ki se je lahko pije, ker toplo, v sodičih po 25 litrov „Export“ 4 f. 40 „Märzen“ 4 f. 10 za mesto je 90 soldov draže z dacom vred.

Sicer so pa cene žita še vedno spremenljive, danes tako, jutri spet drugače, sploh je letošnja žitna kupčija prav težavna, ker sleherni dan spremenljiva.

Javna zahvala.

Toplo zahvalo izrekamo: starši, soproga, brata, sestra in deca umerlega, nepozabljivega

Ivana Furlani-ja

vsem onim sosesčanom, vsem od blizo in daleč prišlim sorodnikom, prijateljem, znancem in drugim, ki so 19. maja v toliko nepričakovanem številu udeležili se spremstva, ter tako pokazali nepozabljivemu Ivanu dogrobno ljubezen in zadnjo čast.

Najlepša zahvala bodi visokočastitej duhovčini, slavnemu starešinstvu, gospodoma učiteljema in njima izročenej šols. mladež!

Hvala Vam gosp. Klavžar za tako ginljiv nagrobni govor, ki je vsakemu izvil biser iz očesa, in iz ust zadnji pozdrav: mir tvojemu prahu!

Kako pa naj se Vam zahvalimo, s čim naj Vam poplačamo dragi pevci, sobratje Ivanovi! Najprimernejše plačilo Vam bode: sladak spomin na svojega sopevca Furlani-jevega Ivana.

Rifenberg meseca maja 1878.

ZALUJOČI SORODNIKI.

„PRILICNA UKUPOVILA.“

NOVO! NOVO! NOVO!

Noži, vilice in žlice iz pravega „SREBROJEKLA“, ostanejo vedno bele (naj se ne zamenja z nezdravim tako zvanim „Chinasrebrom“, katero postane rumeno uže po osemdnevni rabi). Da je naše blago stvarno, oziroma da ostane belo, dajemo 10LETNO POROČITVO!

1 1/2 tuceta žlic	gl. 1.50	
1 1/2 „ vilice	1.50	
1 1/2 „ nožev	2.—	
1 1/2 „ žilic	—75	
1 zajemavec	—75	
1 zajemavec za juho	1.—	
1 žlica za prikuho	75	
6 podkladnikov za nože gl. 1.50		1 JAKO ELEGANTEN usnjast etui z enim duetom istinito sreberne posode: 13 lot. poskus. sreb. (6 nožev in 6 vilic) namesto 22 gl. za samo 9 gl.

Resnično SREBERNE ŽEPNE URE! O. c. k. kovnega urada poskušene, natančno regulirane in točno ideče s 3letnim poročitvom. 1 sreb. cilindrica z verigo nam. gl. 12 samo gl. 6.50 K vsaki uri damo zastoj 1 min. 1 ankora s krist. steklom gl. 15.50 „ gl. 9.50 in zametni etui. 1 remontoir-ura s krist. steklom (navija se pri riničici brez kijača) nam. gl. 25 samo gl. 15.50 1 zlata ura za dame z etuijem nam. gl. 28 samo gl. 17.75 Sreberne urne verziče od gl. 2.25 — do gl. 7.—

Najnovejša specialiteta!

Plinove lampe, ki se prenašajo, (brez cevi, brez duše (tah-ta) in brez cilindra) z aparatom vred (vsak aparat nareja sam svoj plin). Te lampe se postavljajo lahko na mizo, ali obešajo na stid, ali na podstropje. Dobrota za vsakega in za vsaki kraj!

Lampe za na steno po gl. 4.— 1 liter plina 30 kr. Podak, kako se ima lampo rabiti, se vsaki pridene „podstrop“ „4.75

Leppi plamen kakor pri premogovem plinu, 500/3 ceneji od petrolja.

Obširne cenike pošljamo zastoj, blago pa le proti plačilu ali poštne povzetju. Dobiva se SAMO pri
Exporthaus Bettelheim,
Wien, Margarethenstrasse 13.

MI DARUJEMO VSAKEMU

najpotrebnejše domače orodje, kakor: žlice za kavo in jedi, nože in vilice itd. itd.

Od konkurznega oskrbnitva pred kratkim na nič prišle velike angleške tovarne za britanija-srebro smo dobili poziv, naj vse izdelke iz britanija-srebra, ki jih pri nas v zalogi imamo, za majhno odškodnino prevoza in 1/3 delavske plače darujemo.

Ako se vposlje znesek ali tudi proti povzetju cene, ki je pri vsacem izdelku označena, samo za povrnitev stroškov prevoza iz Angleškega na Dunaj in majhen del delavske plače, dobode vsakdo le-to

zastoj:

6 kom. britanija-srebrnih žlic za jedi, 6 kom. baš takovih žlic za kavo, vsake 12 komadov, stalo je prej gl. 6, a sedaj stane vseh 12 komadov vkupe gl. 2.35

6 kom. britanija-srebrnih namiznih nožev z angleškimi ostrinami, 6 kom. baš tak. vilic, vkupe 12 kom. kateri so prej stali gl. 9, stoji zdaj vseh 12 vkupe gl. 3.40

1 zajemalka za mleko, težke vrste, prej gl. 3, zdaj gl. 1.30

1 „ „ juho, najtežje vrste, iz najboljšega britanija-srebra, prej gl. 4, zdaj gl. 1.90

Poleg tega elegantni svečniki, par po gold. 1.—, 2.—, 2.50, 3.—; tase po kr. 50, 75, 80, gl. 1.40; majolke za kavo ali čaj po gl. 2.—, 2.50, 3.—, 4.—; svečniki z roči, par po gl. 8.50, 10.50, 14.—, 20.—; sladkorne pušice po gl. 2.—, 5.80, 4.—, 5.50, 7.—; sladkorne sipnice po kr. 40, 75, 90, gl. 1.—; sklenice za kis in olje po gl. 2.50, 3.80, 4.25, 6.—; pušice za surovo maslo po kr. 95, gl. 1.70, 2.80, 4.25, 4. ter še mnogobrojni izdelki.

Posebnega pozora vredno:

6 komadov namiznih nožev, z najfinejšimi ročaji iz britanija-srebra, z angleškimi jeklenimi ostrinami, 6 komadov baš takovih vilic, 6 komadov težkih izvrstnih žlic za jedi, 6 komadov baš takovih žlic za kavo, v elegantnej kaseti od baršuna, vkupe 24 komadov, ki ro prej stali brez kasete gold. 13.—, stane zdaj s kaseto gold. 6.40.

Te stvari so izdelane iz najfinejšega britanija-srebra in se od pravega 13 lotnega srebra celo po 5letnej rabi ne dajo razlikovati, ter garantiramo, da njih barva ostane bela.

Tudi damo vsakemu denar nazaj, ako mu naš nož ali žlica očrnila ali orumenila.

Naslov:

Britannia-Metallwaren-Niederlage
Wien, Babenbergerstrasse 1.

ZDRAVNIK

Martin dr. Kersovani

stanuje zdaj v nunskih ulicah (Via delle Monache) h. št. 387 I. nadstropje.